

GONIEC KRAKOWSKI 1 Mk.

Redakcja i administr.: Kraków, Dunajewskiego 7, Telefon Nr. 2502.
Biuro miastowe administracji: Karmelicka Nr. 16. Telefon Nr. 2066.

Prenumerata w Krakowie: miesięcznie M. 28.— Z odnośnieniem do domu oraz na prowincyi miesięcznie M. 30.— Rękopisów redakcja nie zwraca

Rok III.

Kraków, Sobota 17 kwietnia 1920.

Nr. 105.

Rokowania między bolszewikami a koalicją rozbito!

Bolszewicy nie chcą płacić długów carskiej Rosyi. — Motywują to prowadzeniem wojny przez Polskę.

Warszawa (tel. M.). Z Kopenhagi sygnalizują rozbiście rokowań między Litwinowem a przedstawicielami państw ententy, a to z powodu odrzucenia przez rząd sowiecki wniosku o uznanie długów dawnych rządów carskich i dostawy surowca. Litwinow miał rzekomo motywować odmowne stanowisko rządu sowieckiego w sprawie wierzytelności tententy tem, że wojenny dług Rosyi powiększa się z dnia na dzień wskutek prowadzenia wojny przez ententę za pośrednictwem Polaki.

wać odmowne stanowisko rządu sowieckiego w sprawie wierzytelności tententy tem, że wojenny dług Rosyi powiększa się z dnia na dzień wskutek prowadzenia wojny przez ententę za pośrednictwem Polaki.

Rząd nasz porozumiewa się z ententą w sprawie odpowiedzi na notę Cziczeryna!

Warszawa (tel. M.). Premier Skulski przyjął wczoraj w obecności ministra Patka delegację klubu poselskiego P. P. S., złożoną z pp. Daszyńskiego, Moraczewskiego, Diamanda, Perla, Barlickiego i Ziemięckiego. Delegacja zwróciła się do premiera z pytaniem, jakie rząd zamierza zająć stanowisko wobec ostatniej noty Cziczeryna. Z odpowiedzi, udzielonej delegacji, wynika, że rząd nasz zdecydował się już na udzielenie odpowiedzi na notę; wysłanie jej musi jednak ulegć pewnej zwłoce, a to ze względu na konieczność skomunikowania się rządu z przedstawicielami państw koalicji. Dopiero od wyniku

tego porozumienia zależeć będzie, czy odpowiedź nasza zaadresowana zostanie bezpośrednio do Moskwy, czy też mieć będzie formę noty werbalnej do rządów ententy. Premier zapowiedział iż odpowiedź nasza nastąpi w formie umożliwiającej kontynuowanie pertraktacji.

Drugą kwestyą, poruszoną na konferencji, była sprawa ukraińska. (Patrz dalsze telegramy — Red.).

Po południu odbyła się podłóżna w Belwederze narada przy współudziale premiera Skulskiego, min. Patka i członków delegacji pokojowej.

Tekst układu polsko-ukraińskiego ustalony!

Ukraiński min. Lewicki wyjechał po zatwierdzeniu układu do Kamieńca Podolskiego.

Warszawa (tel. M.). Delegacja P. P. S. poruszyła na konferencji z premierem Skulskim i ministrem Patkiem sprawę rokowań z Ukraińcami. Jak słychać, z odpowiedzi ministra można wnioskować, że w rokowaniach z Ukraińcami ustalono już ostatecznie tekst układu pol-

sko-ukraińskiego. W związku z tem pozostaje wyjazd ministra Lewickiego do Kamieńca Podolskiego, gdzie ma on przedłożyć tekst traktatu rządowi ukraińskiemu do zatwierdzenia, a by następnie mógł go podpisać.

Układ polsko-finlandzki zawarty.

Oba państwa będą równocześnie rokowały z sowietami. — Pertraktacje z Łotwą toczą się dalej.

Warszawa (tel. M.). „Kurier Poranny“, który w sprawach polityki zagranicznej uważany jest za wyraz opinii czynników kierujących na ul. Miodowej, zamieścił następujące informacje o ostatnich konferencyach warszawskich z przedstawicielami państw bałtyckich:

Wobec rozpuszczanych tendencyjnie pogłosek o bezpłodności niedawnej konferencji warszawskiej z dwoma państwami bałtyckimi, należy stwierdzić, że rokowania z Łotwą nie zostały jeszcze ukończone, ale nie nie uprawnia do przypuszczeń, że mogą nie być doprowadzone

do pomyślnego rezultatu. Natomiast rokowania z Finlandyą zostały szczęśliwie, nawet już pod względem formalnym, na terenie Helsingforsu zakończone. Umowa z Finlandyą przewiduje równocześnie rokowania pokojowe obu państw, a nawet w jednej i tej samej miejscowości. W każdym razie w rokowaniach naszego nowego sprzymierzeńca z Rosyą uczestniczyć będą przedstawiciele Polski. Nie potrzeba podkreślać doniosłości tej umowy ze względu na ogólną sytuację naszą wobec taktyki dyplomatycznej naszego wroga.

Marsz. Francyi gen. Foch przyjeżdża do Krakowa.

Kraków, 16 kwietnia.

(P. R.) Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie, przybędzie do Krakowa marszałek Francyi gen. Foch. Na przyjęcie znakomitego gościa wojskowość odbędzie rewję garnizonu na Błoniach.

(Wiadomość tę otrzymaliśmy z bardzo poważnego źródła. Podajemy ją, zaznaczając równocześnie, że skądinąd donoszą o zamierzonym uczestnictwie marszałka Focha w konferencji w San Remo, która tam ma się w tych dniach rozpocząć.

O ileby informacja nasza o przyjeździe marszałka do Krakowa ostatecznie się potwierdziła — załączamy raz jeszcze, że otrzymaliśmy ją z bardzo poważnego źródła — to prawdopodobnie przybycia jego należałoby oczekiwać po ukończeniu wspomnianej konferencji. Red.).

Oreż polski i dyplomacja bolszewicka.

Warszawa, 15 kwietnia.

(A) Wielką bitwę na Podolu wygrał definitywnie żołnierz polski. Komunikaty sztabu generalnego wojsk polskich są szczere i jasne. Można im wierzyć. Ktokolwiek zresztą potrzebowałby jeszcze jakiegoś dowodu, niech przeczyta w historycznym porządku wszystkie noty, które pan Cziczeryn wystosował w sprawie rozpoczęcia rokowań pokojowych do rządu polskiego. Pouczająca pod względem politycznym i militarnym lektura! Widać bowiem z tonu owych not i z używanych tamże wyrazów, jak kolejno rząd sowiecki traci panowanie nad sobą, jak mu się spieszy do pokoju i jak równocześnie myśli nad sposobami, z pomocą których mógłby wobec Polaki ukryć fakt, że koniecznie, ale to koniecznie musi on dążyć do zakończenia fatalnej dla siebie wojny. I właśnie dlatego, że wszystkie bitwy i ataki zaczęły się kończyć niepowodzeniem dla rządu sowieckiego, pan Cziczeryn upiera się przy warunkach dla niego tak podrzędnym, jak miejsce rokowań! „Świat musi teraz pomyśleć — rozumują pp. komisarze sowieccy w Moskwie — że Bolszewizm nie potrzebuje na gwałt pokoju, skoro sobie może pozwolić na odrzucenie Borysowa jako miejsca układów.“

Naprawdę przecież jest inaczej. Ten not staje się coraz bardziej rozdrażnionym w miarę, jak komunikaty sztabu generalnego polskiego zaczynają stwierdzać lakonicznie i energicznie zarezem, że wszystkie ataki bolszewickie odparte zwycięsko. Czytając noty pana Cziczeryna widzi się, że wylazi on poprostu ze skóry, byle tylko osiągnąć w chwili obecnej jakieś pozory sukcesu dyplomatycznego w stosunku do Polski. A ponieważ przypuszczał, że rząd polski prędzej ustąpi na punkcie miejsca układów, niż na punkcie zawarcia ogólnego rozejmu, przeto tę kwestyę podrzędną wysunął na pierwszy plan swoich żądań.

Uczynił to jednak dziwnie niefortunnie właśnie dlatego, że niepowodzenia oreża sowieckiego czyniły dlań pokój coraz to potrzebniejszym i każdy tydzień zwłoki coraz bardziej zabójczym. Widocznie zagrali bolszewicy teraz pod względem militarnym ostatnią kartę, skoro i Cziczerynowi nie wpadło nic innego do głowy, jak z bezprzykładną w zawodowego dyplomaty brutalnością koncepcji i wyrażań oddać Bolszewię „pod opiekę“ Ententy przeciwko Polsce.

Rzecz jasna, że krok Cziczeryna musi pozostać dla niego i dla Bolszewii daremnym. Anglia traktuje, lecz poza granicami Anglii, o podjęcie handlu wymiennego z kooperatywami rsyjskimi. Francja na terytorium duńskim prowadzi nie układy, lecz tylko wymiany poglądów, w jaki sposób możnaby zabezpieczyć w przyszłości oprocentowanie i umorzenie wierzytelności francuskich w Rosyi. Lecz ani Anglia ani Francja nie znają rządu sowieckiego i oficjalnie nic o nim nie wiedzą. Nota pana Cziczeryna, wysłana teraz do ambasadorów i sekretarzy stanu ententy, nota będąca aktem oskarżenia przeciwko Polsce jest zatem prywatnym, którego nadawcy są natrętnymi sugilkami. Żadne z państw ententy nie może poprzeć oficjalnie oskarżenia pana Cziczeryna przeciwko Polsce. Co najwyżej — i to jeszcze wątpliwem — może poufnie i po przyjacielsku spytać się, z jakich powodów Polska wybrała Borysów za miejsce rokowań.

Rząd polski odnieść w tej sprawie niewątpliwie sukces, gdy pozostanie spokojnym, konsekwentnym i nieustępliwym. Oreż polski torując dyplomacyi drogę, zażąda ostatecznie nad wszelkimi manowrami pana Cziczeryna i jego towarzyszków.

Niemcy w obliczu ważnych wypadków.

Wzburzenie w Bawarii. — Ogromna większość mieszkańców Nadrenii dąży do proklamacji republiki nadreńskiej.

Kraków, 16 kwietnia.

Stanowczy rozkaz koalicyi, aby Niemcy rozwiązały oddziały straży obywatelskiej („Einwohnerwehr“), napotkał na silny opór, szczególnie w Bawarii. Bawarski prezydent ministrów oświadczył delegatom straży obywatelskiej miasta Monachium, że o rozwiązaniu tej policyi bezpieczeństwa nie może być mowy. — „Berliner Tagblatt“ zapewnia w korespondencji z Bawarii, że najbliższe dni grożą państwu przy krą niespodzianką. Reakcja podnosi głowę w Monachium i zbroi się z gorączkowym pospiechem. Sprzymierzeńców znajduje ona w kołach monarchistycznych, antysemitach i wśród przyjaznych Francji czynników, a wreszcie w sferach uniwersyteckich i studenckich.

„Lokalanzeiger“ zwraca uwagę w depeszy z Monachium, że cała Bawaria drży z oburzenia uważając zniesienie straży obywatelskiej, jako ostatniej bronii przeciw bolszewizmowi, za samobójstwo narodowe.

Bawarski oddział centrali obrony narodowej (Reichszentrale fuer Heimatsdienst) ogłosił odezwę do ludności Bawarii, w której ostrzega przed zbrodniczą agitacją, mogącą doprowadzić jedynie do wojny domowej. Przynależność Bawarii do Niemiec stanowi podstawę jej bytu.

a łaska Francji pozbawi Bawarii wszelkiego znaczenia. (Nie należy zapominać, że prezesem centrali obrony narodowej jest Timm, przywódca partii socjalno-demokratycznej — przyp. Red.).

Organ bawarskiego stronnictwa ludowego, „Der Bayerische Kurier“, protestuje przeciwko powyższej odezwie, nazywając ją manifestem partyjnym; nikt w Bawarii nie zamierza paktować z Francją, ani też nie dąży do zerwania związków z Rzeszą.

Odezwa wieśniaków bawarskich, zwracając się przeciwko próbom rozwiązania straży bezpieczeństwa, zajmuje równocześnie wrogie stanowisko wobec planów mianowania komisarza państwowego dla Bawarii, która go będzie uważała za berlińskiego samowładcę.

Powyższe, chaotyczne jeszcze wiadomości, nabierają specjalnej wagi wobec sytuacji w całym Państwie Nadreńskim, gdzie objawia się w ostatnich czasach ogólne niezadowolenie z rządu centralnego. Według informacji prasy monachijskiej, nastrój jest tego rodzaju, że należy się obawiać dla jednoci państwa niemieckiego, najgorszych następstw. Ogromna większość mieszkańców Państwa Nadreńskiego dąży do proklamacji republiki nadreńskiej.

Pogłoski o planach okupacyjnych Polski względem Niemiec.

Rozsiewają ją pisma niemieckie i czeskie.

Wiedeń (k.) Czeskie biuro prasowe informuje: „Das Neue Wiener Tagblatt“ donosi z Genewy, że rząd polski zawiadomił rządy państw sprzymierzonych, iż w najbliższym czasie, podobnie jak Francja, także Polska przystąpi do obsadzania obszarów niemieckich, jeżeli Niemcy nie wypełnią zobowiązań, jakie na siebie wzięli w stosunku do Polski.

Wiadomość powyższa, podana przez dziennik

niemiecki, a powtórzona przez czeskie biuro prasowe, brzmi nieprawdopodobnie. W każdym razie, gdyby pogłoska owa opierała się na prawdzie, wyszłaby przedewszystkiem z Warszawy. Inna rzecz, że do takiego kroku byłaby Polska upoważniona najzupełniej, gdyby chodziło o wymuszenie na Niemcach poszanowania dla zasad traktatu wersalskiego. (Przyp. Red.).

Wódz armii naszej na północnym wschodzie.

Sylwetka gen. Szeptyckiego.

Kraków, 16 kwietnia.

W chwili, gdy bolszewicka nawała pragnie za wszelką cenę przełamać front naszej bohaterkiej armii na wschodzie, zwracają się oczy wszystkich ku wodzom, stojącym na czele polskiego żołnierza. Jednym z najwybitniejszych dowódców jest zaś niewątpliwie gen. Stanisław Szeptycki, mianowany świeżo generałem broni i wyszczególniony w rozkazie Naczelnika Państwa.

stwa.

Gen. Szeptycki, — jak czytamy w interesującej broszurze p. Michała Orlicza, — jest przez matkę swoją wnukiem znakomitego komedjopisarza, hr. Aleksandra Fredry. Urodził się on 3 listopada 1867, w Przyłbicach pod Jaworowem w Małopolsce. Po ukończeniu studiów gimnazjalnych w Krakowie, poświęcił się karierze wojskowej, wierząc, iż jego wykształcenie mili-

tarne przyda się kiedyś Ojczyźnie. Młody hr. Stanisław Szeptycki staje się więc uczniem wiedeńskiej Akademii technicznej, szkoły jazdy konnej i Akademii sztabu generalnego.

Jego niezwykle zdolności i przymioty osobiste spowodowały, że już w krótkim stosunkowo czasie i to mimo, iż był Polakiem, zajmuje w armii austriackiej wybitne stanowisko. W czasie wojny rosyjsko-japońskiej w roku 1904—1905 wyjeżdża na plac boju, jako attache wojskowy. Jako attache poznał hr. Szeptycki żołnierza rosyjskiego i jego wartość moralną i w swych sprawozdaniach i prelekcjach skrytykował tak ostro rosyjską kampanię, że wywołało to nawet interpelację rządu rosyjskiego do rządu austriackiego.

W chwili wybuchu wojny był hr. Szeptycki — jako podpułkownik sztabu generalnego — szefem sztabu II. korpusu armii, co mu pozwoliło zetknąć się w roku 1915 z brygadą Piłsudskiego, stojącą nad Nidą. Od tej chwili czyni ciągłe starania, aby stanąć na czele jakiegoś oddziału Legionów. W końcu zabieg jego powiodły się i komenda austro-węgierska mianuje go (lipiec 1916) dowódcą 3 brygady piechoty legiowej.

Tu odznacza się bohaterką obroną t. zw. „wzgórza brygadierów“ na Polesiu, poczem obejmuje naczelne dowództwo Legionów. Na ich czele wkracza też do Warszawy. Wskutek osłabionych podjudzeń Niemców odwołuje go jednak rząd austriacki z tego stanowiska i powołuje go na generała-gubernatora okupacji w Lublinie. Stało się to w maju 1917 roku. Na tem stanowisku oddaje znaczne usługi społeczeństwu polskiemu, chroniąc — o ile możliwości — kraj od ruiny gospodarczej i ucisku. Specyjalną opieką otacza prześladowaną P. O. W.

Po przełomie listopadowym staje się Szeptycki prawą ręką komendanta Piłsudskiego, który porucza mu szefostwo sztabu generalnego. Generał prowadzi skutecznie operacje wojenne przeciw Ukraińcom, Czechom i Niemcom, zorganizował sztab i dowództwo generalne, uporządkował sieć przewozową i t. d. Szczególnie charakterystycznym momentem z tych czasów jest unieszkodliwienie przezeń t. zw. „zamachu stanu“ w styczniu 1919 roku.

Kampania, prowadzona przeciw niemu przez pewien odłam opinii, skłania go w lutym 1913 do podania się do dymisji. Już jednak po 4-tygodniowym urlopie staje na czele organizującej się wówczas dywizji litewsko-białoruskiej. Objawia „front“, miał pod sobą 11 kompanii żołnierzy i 4 armaty. Z tą garścią żołnierzy począł szukać dziedzictwa ojców na wschodnich rubieżach. Oddziały gen. Szeptyckiego rosły, a pochód wojsk jego na Litwie stał się jednym szeregiem tryumfów. Świadkami ich Lida, Baranowicze, Nowogródek, Wilno, Mołodeczno, Wilejka, Leppel, Mińsk, Mir, Słuck, Niemiż, Kojdanów, Luniniec, Borysów, Bobrujsk, Dźwińsk, a ostatnio Mołenkowicze i Morzyrz.

„Gdzie Aar wody błękitnymi spada...“

Z doliny Majringen, okolonej lasami i lukami Alp, gdzie grają niezdłone, srebrne wodospady, wstępujemy w wąwóz Grimmel, droga, nad korytem szumiącego Aaru wznosząc się na coraz wyższe terasy. Jeden z najpiękniejszych to szwajcarskich wąwozów! Jaki przedziwny szmaragd sosnowej zieleni, jaka ilość kwitnących róż, w głębi błękit Aaru, powyżej na łakach ruchliwych stad białych trzód, a po obydwu stronach wąwozu niebieskie skały-oblężone, jakby przez cyklopów kute, zlekka przyprószone śniegiem, zakrwawione słońcem sierpniowego dnia.

Tak — to było tutaj! Tędy z tęsknotą za utracą ojczyzny wiodł swego „Żołnierza-tulacza“ Żeromski. Tutaj, w tej czarodziejskiej dolinie zrodziły się tęczowe obrazy, zakłete rymem Słowackiego w poemat serca: „W Szwajcaryi“.

„Pójdźmy razem na śniegu korony!
Pójdźmy razem na sosnowe bory!
Pójdźmy razem, gdzie trzód jęcza dzwony...“

Wioząca nas, typowa poczta szwajcarska: szeroka, żółta karetka, w cztery białe zaprzężona konie, wlatująca się między wysokie, drewniane domy wioski Guttanen. Na narożniku niewielkiego placu ze studnią — „Hotel pod niedźwiedziem“, kilkupiętrowy z szarego drzewa sklecony, o szerokich, zielonych okiennicach — takisam, jak opisuje Żeromski — takisam, jakim był wówczas, gdy stał w nim kwatery sztab generała Gudina, przygotowując walną bitwę u stóp lodowca Rodanu.

Poza wioską poczynają się ogromne pastwi-

ska, jedno z najbardziej malowniczych w Szwajcarii. Porozzucane w zieleni zagajników wiśniowych pasterskie szalety, tak niekiedy zarosnięte gęszczem róż alpejskich, że jedynie z różanej gęstwiny widno małe ich okienka. Wąwóz Grimmel słynie z tych szaletów, sadów wiśniowych i nadmiarów róż, o których pisał już Słowacki:

„Ach, najciekawszy na świecie nie zgadną.
W jakim szalecie żyłem z moją miłą!
I wiele nam róż do okien świeciło
I wiele wisien naokoło rości.
Ile słowików na wiśniach się niosło...“

Lecz oto niebawem znikają i pastwiska i szalety, skały zwężają się, wąwóz przybiera kształt długiej, wąskiej szyi, że zdawaćby się w istocie mogło, iż „stróż-anioł biały rozwiniął skrzydła od skały do skały i nakrył ten cały parów dziłki“, a z grzbiotu przeleczy, z hukiem olbrzymich pian, stacza się błękitny ogień wody, kolosalna kaskada Aaru. To ona:

„W górach szwajcarskich jest jedna kaskada,
Gdzie Aar wody błękitnymi spada“.

W skalnej jamie u stóp wodospadu, wleciał się z hukiem białe piany, wzdymają, jak potworne, apokaliptyczne garby — nad nimi ze zbocza skał, pochylonych ponad wąski m gościńcem, przypartym tuż do kaskady, uderza przesłiczny łuk Erlenbachu, dzwiczego strumienia o niepokalanej, brylantowej barwie, wytryskującego z niedalekich szczelin lodowcowych.

Wąwóz skręca gwałtownie, ukazując okolice coraz dzikszą, coraz bardziej pustą, mówiącą wyraźnie, że wznosimy się na najwyższą przełęcz. We wgłębieniu ścian kamiennych leży czarne jezioro. Zwa je „jeziorem umarłych“, a legenda szwajcarska mówi, że dno jego zasłane jest szkieletami poległych żołnierzy. Dokoła —

żadnego znaku życia, żadnej zieleni, nawet mchu — kamienne wkrąg przepaści, iglice zawrotnych skał, poprzęzane wodami czarnych strumieni, to znów białe całuny śniegowe gdzieś pod niebem samem, to gęmsy białych lodów, jakieś krawędzie oślizgłe i oślepiające, zawieszane na takich wyżynach, że aż w oczach się mieni, gdy spoglądasz ku nim.

A jednak wszakże to tędy szła niegdyś „wielka armia“ w poszumie zwycięskich orłów, getując przeciwnikowi cios śmiertelny. Mimowoli przypomina się opis tego nieprawdopodobnego — zdawaćby się mogło — „przejścia“, skreślony piórem Żeromskiego w opowieści „O Żołnierzu-tulacz“.

„Każdy żołnierz — pisze Żeromski — miał wzrok, skierowany na towarzysza, idącego przed nim i widział tylko plecy, na których leżał torbister. Zwarta masa ludzi podawała się razpród stale i równo, jak ruchome ciało. W pewnym miejscu była jakby platforma pochyła, na której mogła zgromadzić się i zmieścić cała kolumna. Pozwolono nieopatrnie żołnierzom przystanąć i spojrzeć poza siebie. Ujrawszy tę spadzistość gwałtowną, śliską, a u podnóża jej czarna szybie wody, żołnierze począł siadać na śniegu, czepiać się rozpaczliwie rękami za mundury towarzyszy, odwracać się plecami i zamykać oczy. Tu i ówdzie słyhać było krzyk bezmyślny, a w pewnym szeregu żołnierz błady jak trup, płakał głośno, trzęsąc się na całym ciecie i sięgając rękoma do przepaści...“

Minawszy „jeziorem umarłych“, droga serpentyną opada ku kotlinie, by na zakręcie skał odsłonić widok niezwykły: oto na nieprzejrzanym okiem przestrzeni, która śmiało mogłoby zająć kilka wielkich miast, gigantyczny lodowiec. Z ośnieżonej jamy podnóża wytryska dymiący kłębiem wód, błękitny Rodan.

Wielbiony przez żołnierzy, czczony wprost przez ludność kresów, jest gen. Szeptycki jednym z tych, którym społeczeństwo z ufnością składa w ręce swój skarb najdroższy: młódz wojskową, a przez to i swoją przyszłość.

Kupuję brylanty, platynę, złoto, srebro, zegarki, wszelką biżuterię nową i antyczną, oraz sztuczne zęby (nawet połamane) płacę za sztukę od 20 do 50 koron.

JOZEF CYANKIEWICZ

Chrześcijański zakład zegarm.-jubilerski
Kraków, ul. Sławkowska 1. 931

MIGAWKI KRAKOWSKIE.

Podróżnicy.

— A więc dokąd jedziemy, panie Ferdynandzie?

— Nad Leman, Montreux, Vevey, Genewa...

— Doskonale!

— Szczęśliwa ludzko! — pomyślałem i uczułem, że wąż zazdrości ugryził mnie w serce. Jakżeby mi i ja chętnie pojechał tam nad błękitny Leman... Ale ani marzyć o tem!.. Waluta — wielkie słowo!..

Nazajutrz zobaczyłem przyszych podróżników na zwykłym miejscu w kawiarni Sauera. Zjawili się tam i dnia następnego i za trzy dni i za tydzień...

Sądziłem, że podróż się odwleka.

W jakiś czas później słyszę znowu:

— A więc Riwiera włoska

— Tak jest Genewa... San Remo, Ventimiglia...

— Nowy projekt podróży! — westchnąłem — jeszcze więcej ponętny! Ale skąd ci ludzie biorą fundusze na tak kosztowną podróż, wszak to literaci, a „pasek” literacki tak słaby dotychczas, że nie można z niego wykroić nawet porządnej pary podaszew, któreby się nie zdarzy przy spacerze na Paniańskie Skąły lub na Bielany!.. Ihm! widocznie mają jakieś tajemnicze źródła... A możeby zapytać?..

Wahałem się przez chwilę, ale ciekawość była tak wielka, zazdrość tak piękna, że zbliżyłem się do tych ludzi, układających plany dalekich podróży i zapytałem:

— Kiedyż panowie udają się na Riwierę włoską?

— Dzisiaj jeszcze, najdalej za godzinę.

— Czy „ekspres” już zapewniony?

— Ależ to zupełnie zbędne. Po co nam „ekspres”. Dwa tygodnie temu byliśmy w Karlsbadzie...

— Tak... tak, kuracya karlsbadzka, rzecz wymienita, tylko że te podróże teraz takie kosztowne.

— Gdzie tam kosztowne!.. Bilet kosztuje 1 koronę 50 halerczy.

— Co?! — krzyknąłem w tem głębokim przekonaniu, że kuracya karlsbadzka kuruje wprawdzie żołądek i nerki, ale uderza na mózg. — Bilet na Riwierę lub do Karlsbadu 1 kor. 50 h.? — Oczywiście!.. w fotoplastikonie! **Mr.**

„I szliśmy razem do stóp tej lawiny.
Gdzie śnieg przybiega aż do stóp człowieka.
Spłaszczona pletwa, jak delfin olbrzymi,
Para mu z nozdrza srebrzystego dym,
A Rodan z paszczy błękitnej ucieka...”

(Słowacki).

Seledynowy, miejscami jasno-szafirowy lodowiec odbija kontrastem od szarych skał, trzymających jakby w obreży, spiętrzone bryły i gniazda lodowe. Powietrze naciska na płyty lodowca. Łód poka i z hukiem podobnym do grzmotu stacza się w bezdenne przepaści. Wokół świat, jakby wywiedziony z bajki! Kryształowe filary i sklepienia kolosalne, przeźroczyste ścianą grają w słońcu światłem szmaragdów i szafirow, zakamującym promienie w zielonem i niebieskiem szkłe lodu.

Powiązani sznurami, wkraczamy z przewodnikiem na lodowiec. Posuwając się ostrożnie po jego zrzębach, mamy tuż przy sobie głębokie, szklane szczeliny, jedno o barwie jaskrawo-zielonej, drugie o krystalicznym, turkusowym błękitnie. Opodal „lodowa grota”. Wszystko w niej, jakby wykute ze szkła. Z powal, zwisających na kształt długich, alabastrowych stalaktytów, spadają niebieskie krople, cała grota przesyca światło szafirowe. Oto odnośny ustęp ze strof „W Szwajcaryi”:

„Raz mnie mój anioł zaprowadził złoty

Przez jasne łaki do lodowej groty.

Tam nas obiecił dzień alabastrowy —

I mroź na czole mej jasnej królowej

Pertami okrył wszystkie polne róże

I ze skłenienia łzy padały duże...”

Gdyśm późnym wieczorem usiedli na terasie oberży „Belvedere”, tkwiącej murami przy górnej części lodowca, z nad powichrzonych iglic i urwisk wytoczył się księżyc. Rzucając w szklane głębiny nowy nieoczekiwany czar, olbrzymie przestrzenie lodowe posypał jakby błyszczącym pyłem srebrnym i gwiazdami migocących, diamentowych okrucichów.

Jan Pietrzycki.

Jak wygląda nowa taryfa opłat pocztowych?

Dalszy ciężki cios dla prasy polskiej.

Kraków, 16 kwietnia.

Z dn. 15 kwietnia weszło — jak wiadomo — w życie nowe rozporządzenie ministerstwa poczt i telegrafów, dotyczące podwyższenia opłat pocztowych telegraficznych i telefonicznych. Nowe rozporządzenie nie obejmuje opłat za czasopisma (prasy), za skrócone adresy telegraficzne oraz za abonamenty telefoniczne które to opłaty wchodzi w życie z dn. 1 maja 1920 roku.

Taryfa podwyższona obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej polskiej oraz na kresach wschodnich, z wyjątkiem b. dzielnicy pruskiej, dla której będzie wydane odpowiednie zarządzenie przez ministerstwo dla tejże dzielnicy. Na obszarach plebiscytowych Śląska Cieszyńskiego utrzymują się w mocy dotychczasowe taryfy kolonowe.

Równocześnie podwyższono kwotę dopuszczalną do przesłania jednym przekazem pocztowym z 1000 mk. na 2000 mk.

Opłaty za telegramy prasowe Polskiej Agencji telegraficznej podwyższone zostały z 5 fenigów na 10 fen.

Wedle nowej taryfy: opłata za listy zwykłe do 20 gr. wynosi 50 fen., do 250 gr. 1 Mk., za kartki pocztowe 20 fen., za kartki urzędowego nakładu z wydrukowaną marką pocztową 40 fen.

Nowa taryfa dotyka też w poważny sposób prasę polską. Wedle rozporządzenia ministe-

ryalnego — opłatę za przesyłkę czasopism wraz z ewentualnym doręczeniem oblicza się procentowo od miejscowej ceny prenumeraty miesięcznej i pobiera w gotówce ryczałtem z góry.

Opłata wynosi za czasopisma wychodzące najmniej 6 razy w tygodniu, bez względu na wagę, a) przy dwurazowym wydawnictwie dziennym i dwukrotnej wysyłce 20 proc., b) przy jednorazowej 15 proc.

Za czasopisma, wychodzące raz w tygodniu lub rzadziej, których pojedynczy numer nie przekracza wagi 25 gr. 6 proc., zaś wszystkie inne czasopisma bez względu na wagę 10 proc.

Wprowadzenie w życie tych niezwykle wysokich opłat za przesyłkę czasopism pogarsza niesłychanie i tak już katastrofalne położenie naszej prasy.

Prasa ta, która na każdym kroku musi walczyć z niebywałymi trudnościami wydawniczymi, rozporządzeniem ministra poczt otrzymuje nowy ciężki cios.

Zagranicą korzystają dzienniki z najszerszych udogodnień i ułatwień — a tylko u nas wiele czynników rządowych nie docenia czy też nie chce zrozumieć znaczenia prasy polskiej szczególnie dziś w okresie budowy państwa i plebiscytów.

Sądzymy, że ministerstwo po skomunikowaniu się z odpowiednimi czynnikami zmodyfikuje bardzo znacznie ostatnie rozporządzenie.

Nadzwyczajne arcydzieło filmowe

ROMANS

UCZCIWEJ KOBIECY

wspaniały dramat w 5-ciu aktach — w głównej roli wystąpi

HENNY PORTEN

ponadto komedia

PECHOWNA 13.

W głównej roli wystąpi sławny polski komik

GERASINSKI

w Kinoteatrze „SZTUKA”, Hotel Saski, św. Jana 6.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk.

Św. Urbana

Wschód słońca 5:48

Zachód słońca 7:35

Długość dnia 13:53

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

Piątek: „Ponad śnieg”.

Sobota: „Nawrócenie kapitana Brassbounda”.

Niedziela popoł.: „Nina”.

Wieczór: „Kościuszkę pod Racławicami”.

TEATR „BAGATELA”.

Piątek: „Zielony frak”.

Sobota popoł.: „Jaś i Małgosia”.

Wieczór: „Twarz i maska”.

Niedziela popoł.: „Kobieta bez skazy”.

Wieczór: „Sprawa kaisera”.

TEATR POWSZECHNY

Piątek: „Kwiat paproci”.

Sobota popoł.: „Odrodzenie”.

Wieczór: „Azja Tuhaibejowicz”.

Niedziela popoł.: „Księżniczka czardasza”.

Wieczór: „Azja Tuhaibejowicz”.

OPERETKA W NOWOSCIACH.

Piątek: „Manewry jesienne”.

Sobota: „Nietoperz”.

Niedziela popoł.: „Manewry jesienne”.

Wieczór: „Nietoperz”.

WYKŁADY W DOMU ARTYSTÓW (pl. św. Ducha).

Piątek prof. J. Flach: „Sławne pary kochanków”;
Ryszard Wagner i Matylda Wesendonck.

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH.

Rzecz główna Lonia A—B L. 39

Sobota: prof. dr Józef Reiss: „Bizet — Carmen”
(z ilustr. muzycz.). —o—

„Komitet samopomocy społecznej w Krakowie”.

Podobnie jak w Warszawie i innych miastach Kongresówki, zawiązał się w Krakowie komitet samopomocy społecznej mający na celu utrzymanie normalnego ruchu w instytucjach użyteczności publicznej — w razie wybuchu nieuzasadnionego strajku. Członkowie komitetu zobowiązali się w razie potrzeby zastąpić tych, którzyby lekkomyślnie pracę w tych tak niesłychanie ważnych instytucjach porzucili.

Inicjatorzy akcyi wydali do społeczeństwa odezwe, która między innymi brzmi:

„Ojczyzna w niebezpieczeństwie! W chwili, kiedy wróg bolszewicki wysłał nieprzejrzane wojska przeciw naszej bohaterkiej armii na wschodzie, kiedy zdradny Czech i zawsze groźny nam Krzyżak zagrażają naszym prastarym dzielnicom od zachodu — obowiązkiem każdego prawego obywatela jest wyteńczyć wszystkie siły, skupić je i oddać na wyłączone usługi naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Czas niebezpieczeństw jeszcze nie przeminął. Stan ten wymaga od nas wszystkich zdwojonej energii pracy, wewnętrznego ładu i spokoju, gdyż od tego zawisł los nasz i przyszłych pokoleń.

W myśl tych hasel musi się skupić całe zdrowe społeczeństwo i dać w męski i stanowczy sposób odpór wszelkim wewnętrznym knowaniom elementów bezładu, anarchii i bolszewizmu”.

Odczyta kończy się apelem do obywateli, by zapisywali się na członków komitetu samopomocy społecznej. Komitet urzęduje w pałacu Larischy.

Zywnienie dzieci w Polsce i na kresach.

Jak już donosiliśmy Państwowy Komitet Pomocy dzieciom dożywia w bieżącym miesiącu 1,262,277 dzieci otrzymujących gorący posiłek z produktów amerykańskich.

Akcyja dożywania dzieci rozciąga się nie tylko na rdzenną Polskę ale i na wszystkie kresy Rzeczypospolitej, które potrzebują pomocy. Troskę Państwowego Komitetu Pomocy Dzieciom o kresy najlepiej charakteryzują cyfry, z ogólnej liczby 1,262,277 dzieci żywności na okręgi kresowe, a mianowicie: Białostocki, Brzesko-Piński, Kowelski, Lwowski, Miński i Wileński oraz na terenach plebiscytowych: Śląsk Cieszyński i Śląsk Górny przypada żywności dla 632,100 dzieci tj. 50 procent. Na kresach podobnie jak i w samej Polsce, dzieci żywności są bez różnicy narodowości i wyznania. Te zasady Państwowy Komitet Pomocy Dzieciom przestrzegał od początku swego istnienia, świadcząc, że w tej akcyi humanitarnej Polska pragnie być dobrą matką dla wszystkich swoich dzieci.

Przed odbudową Europy środkowej.

„Vossische Zeitung” donosi z Paryża: Jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca zbierze się konferencja przedstawicieli Stanów Zjednoczonych, Anglii, Włoch, Szwajcaryi, Finlandy, Danii, Szwecji i Norwegii. Należy omówić warunki współpracy, zdążającej do odbudowy Europy środkowej.

Wstrzymanie ruchu kolejowego z zagranicą.

Zamknięcie granic spowodowane jest wymianą banknotów koronowych na marki. — Trwać ono będzie od 16 do 26 b. m.

(T) Aby zapobiec spekulacyom walutowym, będącym w związku z wymianą koron na marki jaka odbędzie się w dniach od 19 do 25 bm. (względnie także w związku ze stemplowaniem koron w dawnej okupacji austriackiej w Kongresówce), zarządziła Rada ministrów, aby w nocy z 16 na 17-go o godzinie 24-tej (12) zamknięto granice państwa polskiego. Zamknięcie to trwać będzie do 26 bm. Należy zauważyć, że tereny plebiscytowe będą uważane jako zagranica. Wobec tego zamknięcie granic nastąpi przez wstrzymanie wszelkiego ruchu osobowego między stacyami granicznymi na obcym terenie, a pierwszymi stacyami na terenie polskim, a także i pociągi ekspresowe Paryż—Warszawa i z powrotem, oraz pociągi reemigracyjne będą wstrzymane. W szczególności na linii Dziedzice—Kraków wstrzymuje się o bok istniejących już ograniczeń, także ruch pociągów cieszyńskich Nr 136 i 19.

Na linii Oświęcim—Dziedzice i Szczakowa—Mysłowice ruch kolejowy zostanie całkiem wstrzymany.

Na linii Tarnów—Orłów i Nowy Targ—Sucha Hora pociągi będą tylko dochodziły do Muszyny i Czarnej Dunajca.

Na linii Bielsko—Żywiec ruch będzie wstrzymany tylko między Żywcem a Wilkowicami—Bystra.

Na linii Kalwarya—Bielsko pociągi będą kursowały tylko między Kalwaryą a Kozami.

W czasie wymiany koron na marki będą kantory bankowe zamknięte.

Dyr. Okręgu Skarbowego w Krakowie komunikuje: Stosownie do postanowienia Art. 5 rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa skarbu do ustawy z dnia 24 marca 1920 dz. ust. Nr. 28 poz. 166 w dniach 19, 20, 21, 22, 23 i 24 kwietnia b. r. wszelkie czynności kantorów wymiany ulegają zawieszeniu.

Wszystkim innym instytucjom zabrania się w tymże czasie dokonywania jakichkolwiek operacji w walucie koronowej.

(T) **SKLEPY, KTÓRE NIE CHCĄ PRZYJMO- WAĆ KORON.** Wobec rozporządzenia o zmianie koron na marki zdarzają się wypadki, że niektórzy kupcy krakowscy nie chcą przyjmować banknotów koronowych. Otóż musimy zaznaczyć, że jest to postępowanie karygodne i będzie (jak się dowiadujemy) surowo karane przez władze.

Znów wykryto magazyny paskarskie!

Znaleziono dziesięć wagonów owoców południowych.

(T) Onegdajszej nocy stojący na posterunku w ulicy Gertrudy żołnierz policyjny, zauważył, że przed dom 1. 29 zajeżdża wóz pełen towarów.

Żołnierz podejrzewając, że jest to wóz z towarami paskarskimi, za nastaniem dnia dał znać do Dyrekcyi okręgu skarbowego, która na spółkę z Urzędem zwalczania Nohwy zarządziła w tym domu rewizję. **Znaleziono tam w piwnicach całe magazyny owoców południowych**

około 10 wagonów. Jest prawdopodobnem, że owoce te należą do owej spółki paskarskiej, która (o czem już donosiliśmy) sprowadzała do Krakowa towary z zagranicy na fałszywe certyfikaty przywozowe.

Zakwestyonowane owoce południowe, jak się okazało, należą do Leopolda Bertla i Izidora Lindenbauma. Przeciw tym dwóm kupcom wytoczono sądowe śledztwo, zaś znalezione towary zakwestyonowano.

Groźny kryzys żywnościowy w Czechach.

Czecho-Słowacya znajduje się w przededniu groźnego kryzysu żywnościowego. Zapasy zboża i mąki wystarczą zaledwie do maja, a nowe transporty z Ameryki nie zostały zapewnione. Wielkie młyny Odkolka, zaopatrujące prawie całą Pragę w chleb i mąkę, stanęły. Przed piekarniami paskskimi gromadzą się tłumy, domagając się sprzedaży chleba.

Byli saski „kronprinz” — teologiem.

Synowie zdetronizowanych rodzin monarszych pozbawieni intratnych dziedzicznych synkur, zmuszeni zostali do szukania jakiegoś zawodu, któryby im dał podstawy materialnej egzystencji. I tak byli następcą królewskiego tronu saskiego studjuje w Tuebingen teologię, Ernest Henryk III syn eks-króla saskiego poświęcił się rolnictwu.

Oblakany prezydent każe bombardować przez 60 godzin miasto.

(m-m) Amerykańskie pisma donoszą, że w Guatemali rozegrały się straszne sceny z powodu nagłej choroby umysłowej prezydenta Carrera. Ministrowie spostrzegłszy, że prezydent jest niepoczytalny, usiłowali skłonić go do opuszczenia stanowiska i mianowali następcę. Oblakany prezydent w odpowiedzi na to wydał rozkaz bombardowania miasta. Bombardowanie trwało przeszło 60 godzin, przyczem przyszło do krwawych walk pomiędzy zwolennikami waryata-prezydenta i oddziałami rządowymi. Walka trwała trzy dni, aż wreszcie udało się poskrozić szaleńca.

S. p. Teodor Jeske-Choński.

Teodor Jeske-Choński należy do tych pisarzy, których nazwisko związane jest z ściśle określonym kierunkiem społeczno-politycznym. Reprezentant obozu antysemickiego i skrajnego konserwatyzmu zastępował konsekwentnie swe poglądy w szeregu prac publicystycznych i tendencyjnych powieści współczesnych. Osobny rozdział w twórczości Jeske-Chońskiego

stanowią jego powieści historyczne, które zdobyły wielką poczytność, jak „Stłumione iskry”, „Gasnące słońce”, „Frubadury”. W swoim czasie wielkie zainteresowanie wzbudziła opracowana książka Jeske-Chońskiego „Neofici polscy”, w której autor podał nazwiska wszystkich neofitów polskich, poczynawszy od frankistów, a kończąc na neofitach doby ostatniej.

(1) **SADY W KWIECIE.** Niby dziewczyna strojna w biel śnieżystą ślubnej sukienki, stanęły ciele w bieli sady. Puszystym czarnym kwieciami owinęły się gałęzie wiśni, czereśni, grusz, tworząc wspinała plamę na tle seledynowej zieleni innych drzew. Drobnicuchne subtelne płatki chwytały miłośnie pocałunki słońca śmieją się ku lazurowi niebios, a wieczorną porą, gdy niezamącona niczem cisza otuliła ziemię, pod leciutkim podmuchem wiatru drżały trzosiłowie i wioda z sobą szeplem jakiegoś tajemniczego rozmowy. Może z dumą gwarzą o tem, iż wyprzedziły swą siostrzycę jabłoń, której blade- różowe kwiecie jeszcze w pączkach zamknięte, a może zazdroszczą one bezwonne, upojonej woni krzewom kwitnącej nieopodal jak one białej czeremchy, a może radośnie rozpowiadają sobie o tem jak to w czas letniego skwaru gałęzie ich uginają się będą pod ciężarem dorodnych owoców, a może, może wypowiadają swój lęk przed zimą, które jeszcze przysięgło im i zwarzy złośliwie ich pełne nadziei kwiecie...

CZEREMCHY KWITNĄ (m-m). Na kwiatowym targu pojawiły się dzisiaj w wielkiej ilości gałęzie młodej niezupełnie jeszcze rozkwitłej czeremchy, której silna rzeźwa woń niesła pozdrowienie z zieleńjących chrupniał pół i pachnących wiosną gajów. W duszy niejednego anemicznego mieszczaucha o zapylonych płucach poczynala zbierać tęsknota za seroką przestrzenią rodzonionej pieśni odradzającej się przyrody. W dusznych murach miasta sygnalizują wiosnę kapelusze słomkowe, głębsze dekolty damskie, nowalce na placu targowym i malowanie parkanów. Żeby naprawdę odczuć cud budzącej się w słońcu do nowego życia ziemi, trzeba iść tam, kędy młode zboże zwisające plon jesieni, kędy kwitną czeremchy i ściele się barwny kobierzec złotych pierwiosnków, modrych przyłasczek i gorąco złotych kaczenców i skromniutkiej blade- lilijowej rzeżuchy.

NOWI PROFESOROWIE I DOCENCI UNIW. Naczelnik Państwa zamianował nadzw. prof. chirurgii Uniw. Jagiell. dra Maks. Rutkowskiego profesorem zwyczaj. chirurgii w Uniw. Jagg. w Krakowie. Naczelnik Państwa zamianował prof. nadzw. fizjologii i nauki żywienia zwierząt dra Feliksa Rogozińskiego, prof. zwyczajnym

fizjologii i nauki żywienia zwierząt w Uniw. Jagiellońskim. Naczelnik Państwa zamianował prof. zwyczaj. historii społecznej i gospodarczej czasów nowożytnych dra A. Szczęgowskiego, prof. zwyczaj. historii powszechnej, nowożytnej w Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie. Naczelnik Państwa zamianował nadzw. prof. pediatrii dra Fr. Groera prof. zwyczaj. pediatrii w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło uchwałę Wydz. Filozoficznego Uniw. Jagiellońskiego udzielającą dr St. Kotowi veniam docendi z zakresu historii umysłowej kultury polskiej.

SPRAWY OPIEKI SPOŁECZNEJ. Dnia 14 bm. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta m. Rollego pierwsze posiedzenie Sekcyi Rady m. dla spraw opieki społecznej. Sekcja wybrała na przewodniczącego radcę m. dra Ludwika Schneidra, na zastępcę r. m. dra Emila Bolbrowskiego, przyjęła do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z działalności M. Urzędu Opieki Społecznej, Zarządu miejskich kuchni wojennych, zarządu m. herbaciarni wojennych, oraz kolonii i półkolonii letnich, o udzieleniu absolutorium w sprawie prowadzenia akcji żywienia dzieci, młodzieży i ubogiej ludności w zimowych miesiącach. Sekcja zatwierdziła program akcji pomocy aprowizacyjnej dla tych osób, do końca czerwca br. oraz przyznała kilku instytucjom opieki społecznej jednorazowe subwencje. W końcu Sekcja rozdzieliła małą ilość skóry podeszwowej, materii wełnianych i bawełnianych pomiędzy tutejsze zakłady wychowawcze dla sierot.

KURS SZCZEPIENIA PRZECIW OŚPIE. Celem przeprowadzenia szczepienia ochronnego przeciw ośpie urządził Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego na wniosek Okręgowego Urzędu Zdrowia kurs szczepienia, którego zadaniem będzie przygotowanie teoretyczne i praktyczne jaknajwiększej liczby osób do wzięcia udziału w szczepieniach. Wobec dotkliwego braku lekarzy postanowiono podobnie jak w r. 1915 powierzyć szczepienie także osobom niemającym dyplomu lekarskiego. W pierwszym rzędzie požądane jest zgłaszanie się słuchaczy medycyny z wszystkich półroczy, obok tego wogóle słuchaczy i słuchaczek wyższych uczelni. Wpisy odbywać się będą w Uniwersytecie (Collegium novum przy plantach) w sali Nr. 2 na parterze w godzinach od 12—1 i pół od 17—22 bm. Przy wpisach należy przedłożyć dokumenta osobiste (index, legitymacya akademicka, ostatnie świadectwo szkolne).

Z TEATRU „BAGATELA.” „Ziłony frak” Flers’a i Callaveta, powtórzony będzie jeszcze dziś wieczór, poczem dopiero po premierze „Papierowego kochanka”, którą dyrekcyja oznaczyła na wtorek 20 bm. W sobotę i w niedzielę odbędą się po dwa przedstawienia. Jutro po południu „Jas i Małgosia” Humperdincka w interpretacji wybitnych sił „Tow. operowego” pod dyr. Bol. Wallek-Walawskiego, wieczorem „Twarz i maska” po raz 18-ty w tym sezonie. Niedzielne popołudnie wypełni „Kobieta bez skazy” Zapołskiej. W niedzielę wieczorem raz jeszcze ubawi wszystkich wyborna „Sprawa Kaisera”, a w poniedziałek tryskająca humorem „Hiszpańska mucha”.

TOWARZYSTWO SYMFONICZNE. Ogromne powodzenie koncertów symfonicznych urządzonych przez dyrekcyję „Bagateli” w Krakowie obudziło inicjatywę zorganizowania Towarzystwa, którego celem byłoby kultywowanie tej gałęzi muzyki oraz finansowe poparcie artystycznych dążeń w tym kierunku. Rzucona myśl znalazła w Krakowie grunt podatny. W celu ustalenia całego planu działania odbyło się onegdaj zgromadzenie pod przew. mec. Ostrowskiego. Po szeregu przemówień Fel. Jasińskiego, prok. Kaczmarzkiego, B. Raczynskiego, dra Steinberga, Bilikiewicza, dra Lustgartena, Dante-Baranowskiego i dra Rapaporta uchwalono zorganizowanie takiej instytucji i wybrano komisję obowiązującą do opracowania statutu i zakresienia całego planu działania. W skład tej komisji wybrano pp. Bilikiewicza, red. Mar. Dąbrowskiego, dra E. Ehrenpreisa, dra A. Grossa, Jasińskiego, Feliksa, prok. Kaczmarzkiego, Bol. Raczynskiego, dra Rapaporta, dra Lustgartena i dra Ostrowskiego.

PREMIERA „JASIA I MAŁGOSI” Humperdincka odbędzie się w „Bagateli” w sobotę 17 bm. po południu. W wykonaniu tej przepięknej opery biorą udział pp. A. Zbigniewiczówna (Jas), W. Jastrzębska (Małgosia), L. Filippek Jaworzyńska (Czarownica) Goedlowa, Milewska, Dziewińska i p. Romanowski. Reżyserję prowadzi p. Antonina Kliszewska, b. prima-donna operetki lwowskiej.

JÓZEF ŚLIWIŃSKI, jeden z najslawniejszych pianistów, wystąpi u nas w niedzielę, 18 bm. w sali „Sokola”. Przed kilku dniami odegrał Śliwiński w Warszawie ogłoszony program koncertu krakowskiego i wywołał nim niebywały entuzjazm. Wypełniona publicznością sala przyjmowała znakomitego pianistę niemiłkącymi oklaskami. Zainteresowanie

koncertem krakowskim jest również wyjątkowe. Sprzedaż biletów u J. Rudnickiego, Linia A—B postępuje szybkim tempem.

PORANEK WAGNEROWSKI W SALI TOW. LEKARSKIEGO odbędzie się w niedzielę, 18 b. m. w programie opery „Zygryd“ i „Zmierzch bogów“. Prelegentem dr Józef Reiss, w części ilustracyjnej nasi znakomici artyści: pp. W. Hendrichówna, St. Lipski, A. Mazanek, A. Rarwicz. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A—B.

STARANIEM KOLA PANIEN KATOLICKIEGO ZWIĄZKU POLEK odbędzie się w sobotę 17 bm. w sali Saskiej piknik pod protektoratem JWP. Stanisławowej hr. Wodzickiej na rzecz ochronek popołudniowych. Wstęp za zaproszeniami.

Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO W KRAKOWIE. Pierwsze w letnim półroczu posiedzeniu Sekcji tomistycznej pod przewodnictwem ks. Feliksa Hortyńskiego odbędzie się w sobotę, 17 kwietnia, o godz. 7 wieczór w sali Seminarium filozof. (ul. św. Anny 12, parter). Temat: Przekład i objaśnianie: „De veritate“ św. Tomasza z Akwinu.

W posiedzeniach Sekcji brać mogą udział także i nie-członkowie Towarzystwa, po poprzednim zgłoszeniu się do kierownika Sekcji.

WIECZÓR AUTORSKI. Staraniem „Związku pracowników pióra“ odbędzie się w poniedziałek 19 bm. w lokalu „Klubu artystów“ wieczór autorski Tytusa Czyżewskiego, jednego z najwybitniejszych przedstawicieli futuryzmu. Utwory p. Czyżewskiego wygłosi p. Zofia Ordynska, artystka teatru im. Słowackiego, nie równa interpretatorka poezji futurystycznej.

W CZYTELNI TOWARZYSKIEJ odbędzie się w niedzielę, 18 bm. zebranie towarzyskie członków, połączone z przedstawieniem amatorskim. Początek o godz. 8 i pół wieczór.

KARYGODNE NIEDBALSTWO POLICYI. Za rogatką mogiłąską leżą opodal kasarni od dwóch dni dwa trupy końskie, stanowiące za dnia żerowisko dla całej chmary much. Istny rozsądnik chorób. Kto winien temu niedbalstwu? — W jednym z domów przy ul. Lubicz, w którym panuje zawsze żywy ruch przejeżdżnych zaszedł dziś płaty już w ciągu kilku miesięcy wypadek tyfusu. Mimoto, po wywiezieniu chorego z kamienicy, nie zarządzono dezynfekcji i izolacji wskazanej. Kto winien temu niedbalstwu?

(T) **ZAKWESTYONOWANIE WIELKIEJ IŁOŚCI SKÓR BARANICH.** Onegdajszej nocy na Kazimierzu u pewnego handlarza zakwestyjonowali urzędnicy Urzędu walki z lichwą wielką ilość skór baranich. Jest podejrzenie, że skóry te zmagazynowano od r. 1917 w celach paskarskich.

(T) **PASKARZE BRONIĄ SIĘ.** Onegdaj podczas rewizji na Kazimierzu gdzie przeszukiwano mieszkania pewnego paskarza w celu wykrycia zapasów tytoniu, domownicy i przyjaciele lichwiarza rzucili się na policyj i urzędników w celu udaremnienia rewizji. Powstało przytem na Kazimierzu niezwykle zbiegowisko.

(T) **„MIŁOSIERDZIE“ TLUMU.** Onegdaj podczas rewizji u niejakiego Hirscha Katza na Kazimierzu skonfiskowano tam 210 placków t. zw. „lajaczników“, które ten sprzedawał po paskarskich cenach. Podczas aresztowania go powstało zbiegowisko podczas czego chciało odbić paskarza.

(m-m) **NAJWYŻSZE HONORARYUM AUTORSKIE.** „New York Tribune“ donosi, że najwyższe honorarium autorskie, jakie kiedykolwiek zostało wypłacone, otrzymał amerykański literat William Brady za swą powieść „Way down East“, u dramatyzowaną dla kinematografu. Brady dostał jako honorarium 175.000 dolarów, co w walucie koronowej wynosi przeszło 35 mil. koron. Reżyser filmowy Griffith, który za tak wysoką cenę zdobył prawo przeróbki powieści Brady'ego dla kinematografu poprzednio zapłacił za inny utwór literacki „Romance“ 150.000 dolarów.

„ECHO KRAKOWSKIE“ uproszone przez Komitet święconego dla żołnierza w polu wystąpi w sobotę dnia 17 bm. w sali Sokoła z koncertem na którego program złożą się utwory wykonane na inauguracyjnym koncercie. Solistką wieczoru będzie tym razem znana i ceniona śpiewaczka p. Zofia Bandrowska. — Dochód z koncertu przeznaczony w całości na cele Komitetu, to też spodziewać się należy, że tak cel szlachetny, jak i niezwykle interesujący występ nowego zespołu chóralnego, złożonego z 50 wybitnych śpiewaków ściągnie do sali Sokoła liczny zastęp słuchaczy. Bilety w handlu Wp. Rudnickiego, Linia A—B.

POLSKIE

„Codex“ KURSA PRAWNICZE
Dr. Henryka Ostrowskiego „Codex“

Kursa i lekcje indywidualne. Wypożyczanie materiałów dla prowincji i zajętych biurowo. Wszelkie zmiany uwzględnione. Kraków, ul. Studencka 5, parter, od godz. 4—5 981

Z KINEMATOGRAFÓW KRAKOWSKICH.

„Romans uczciwej kobiety“.

(Dramat w 5 aktach).

W wirtuoznym kinoteatrze „Sztuka“ odbyła się wczoraj premiera wspomnianego dramatu „Romans uczciwej kobiety“, z Henny Porten w roli tytułowej.

Po raz pierwszy faktycznie widzieliśmy film o tak przykuwającej treści. Dramat zbudowany jest na zupełnie realnych podstawach, bez zwykłych kinematograficznych przesad. Treścią filmu jest konflikt wewnętrzny kobiety, która przez zapomnienie wykroczyła przeciw obowiązkom żony i matki. Poznała swój błąd i dobrowolnie opuszcza dom męża, który sądząc, że zginęła w katastrofie kolejowej, uważa ją za nieżyjącą. Tymczasem ona, jako artystka, pędzi swój żywot, a w nieprzerpanym pragnieniu widzenia domu swego, męża i dziecka, zażywa kokainę, aby choćby we śnie sztucznie wywołanym, przypomnieć sobie chwile szczęścia.

Powodzenie dramatu przypisać należy pierwszorzędnej grze Henny Porten. Doskonała ta artystka z roli swej stworzyła prawdziwe arcydzieło. Doskonałe warunki zewnętrzne umożliwiają jej kreowanie niezmierznie trudnej roli.

Podnieść tu należy przebiegającą grę jej oczu, które faktycznie „wszystko mówią“.

Powodzenie tego dramatu jest zapewnione.

Ponadto kinoteatr „Sztuka“ wystawia doskonałą farsę „Pechowna trzynastka“. Treścią farsy są dowcipne „kawały“ na temat trzynastej pensyi.

Nowiny przemyskie.

Nowa firma wydawnicza. — „Bogowie Słowian“ — Gwiazda Przemysła. — Strajk drukarzy. — Koniec Teatru Polskiego.

(Od naszego korespondenta).

Przemyśl, 15 kwietnia.

W Przemyślu zawiązała się niedawno nowa Spółka wydawnicza pod firmą „Praca i książka“. Na wystawach księgarskich zwraca na siebie uwagę pierwsze jej znamienitsze wydawnictwo „Bogowie Słowian“. Jest to wykwintnie wydane album dwukolorowych (czarno-bronzo- wych) reprodukcji dwunastu drzeworytów, przedstawiających mitologiczne postaci bogów słowiańskich. Artystyczny wyraz znaleźli: Bielboh i Czernoboh, Dazdboh i Swarog, Perun i Prowa, Porenut i Parewit, Swiatowit i Radegast, Rugiewit i Jarowit, Triglaw i Stryboh, Marzan-na, Iada i Mokosz. We wszystkich postaciach tych zachowany jest typ wybitnie słowiański, a w bogatej ornamentyce, operującej przeważnie linią spiralną, wyzyskane są w najrozmaitszych wariacjach motywy ludowe, zwłaszcza motyw pisankowy. Nadaje to dziełu odrębny, wysoce swoisty charakter. Autor, p. Stanisław Jakubowski (prof. rysunków w tut. gimnazjum), opatrzył wydawnictwo własnym tekstem, pisany w językach polskim i francuskim, zawierającym objaśnienia do kartonów, oparte na źródłowej pracy.

Dzieło to, którego dwie dalsze części mają je-

szcze nastąpić, jako pierwsza próba plastycznego przedstawienia wszystkich mitologicznych postaci słowiańskich, podjęta i wykonana z wielką starannością, w czasie tak ubogim w artystyczne publikacje, — wzbudzi niezawodnie powszechnie zainteresowanie.

Dnia 12 kwietnia b. r. urządził Komitet woj-skowo-obywatelski Obrony Przemyśla uroczystość rozdania „Gwiazdy Przemyskiej“, medallu pamiątkowego, wykonanego przez p. Wiktora Włoszńskiego, wedle projektu Stanisława Jan-kowskiego.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele, gdzie ks. Momidowski wygłosił aktualne kazanie. W południe odbyło się na podwórzu kasyna oficerskiego uroczyste rozdanie medallu między 1200 osób, które uczestniczyły w obronie Przemyśla w czasie walk listopadowych 1918 roku i rodziny poległych. W uroczystości brali udział: pułkownik Wolgner, jako komendant miasta, delegaci D. O. G. we Lwowie, ks. dziekan Panas i por. Duch; miasto reprezentował burmistrz Kostrzewski z kilku członkami Rady miejskiej, Kościół zastąpiony był przez ks. biskupów Pelczara i Fischera.

Burmistrz Kostrzewski skreślił w barwnym przemówieniu obraz walk listopadowych i odczytał telegram generała Lamezana z pozdrowieniem dla obrońców ziemi przemyskiej i list por. Kazubskiego, organizatora obrony Przemyśla, nadesłany z jego miejsca postoju. Po przemówieniach ks. Panas'a i por. Tozańskiego, pułkownik Wolgner przystąpił do rozdawnictwa oznak, wywołując imiennie wszystkich uhonorowanych.

Uroczysty nastrój zamąciło wystąpienie p. Stanisława Nowosielskiego, który w imieniu młodzieży gimnazjalnej zaprotestował przeciw pominięciu młodzieży tej, mimo jej niezaprzeczonych zasług około obrony miasta — poczem z garstką młodzieży wydał się ostentacyjnie.

Tutejsi pracownicy drukarscy znowu zastrajkowali, domagając się zrównania cennika ze lwowskim i krakowskim. Strajk trwa już drugi tydzień. Stanowisko obu stron jest oporne. Pisma miejscowe z tego powodu w tym tygodniu nie wyszły.

Teatr Polski zakończył swą egzystencję. Dyrektor, p. Karol Gereb, straciwszy na tem niewdzięcznem przedsięwzięciu kilka kroci, uznał bezcelowość dalszych prób i teatr zwinął. Garstka artystów, związanych na zasadzie działkowej, urządziła jeszcze wprowadzić przedstawienia, ale bez zamiaru trwałego prowadzenia teatru. Okazuje się więc po raz pierwszy, że Przemyśl jest jeszcze miastem zbyt małej kultury, aby mógł utrzymać własny teatr. S.

Cedula kursowa Giełdy krakowskiej

z dnia 15 kwietnia 1920 r.

	Ofiaro- wano K	Żądano K
Marki niemieckie po 100 M.	400—	420—
„ „ „ 1000 M.	430—	450—
Ruble carskie po 100 Rb	300—	310—
„ „ „ 500 „	290—	310—
„ „ „ „ „	75—	85—
Franki francuskie	15.50	16.50
Dolary amerykańskie (a 100, 50, 20, 10)	234—	244—
Lei rumuńskie	375—	388—
Berlin	—	—
Praga	380—	390—

Reakcyoniści rosyjscy marzą o ujarzmieniu Polski!

Aresztowanie b. dygnitarza carskiego w Paryżu.

Wiedeń. (PAT) B. K. donosi z Paryża: Były podkomorzy cara Mikołaja, Aleksy Downobiszkin, został w poniedziałek aresztowany na dworcu kolejowym, w chwili, kiedy przybył z Berlina. Pełnił on funkcję łącznika między ber-

lińską i paryską organizacją rosyjską, działającą w duchu wskrzeszenia caratu i ujarzmienia Polski. Sprawa ta zatacza szerokie kręgi i oczekują rewizji domowych. Aresztowany był członkiem ostatniej dumy rosyjskiej.

Groźba strajku robotników zakładu użyteczności publicznej w Warszawie.

Warszawa (tel. M.). Przedstawiciele robotników wszystkich miejskich instytucji użyteczności publicznej, a więc gazowni, elektrowni, tramwajów, teatrów i kanalizacji, zawiazali blok, celem wzajemnego popierania się w ewentualnych akcjach ekonomicznych. Magistratowi wystosowano następnie żądanie podwyżki

30—80 procent, z terminem do 21 b. m. do godziny 10 rano. O ile do tego czasu żądania robotników nie zostaną uwzględnione, grożą oni strajkiem powszechnym. Należy dodać, że do bloku przystąpili nie tylko robotnicy socjalistyczni, ale także narodowy Związek robotniczy.

Zwycięskie walki na froncie bolszewickim.

Warszawa (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsko polskich z dnia 15 bm. Na odcinku Podolskim działalność wywiadowcza. Oddziały

mające za zadanie przeszkodzenia nieprzyjacielowi skoncentrowania się przed naszym frontem zdobyły 5 armat z zaprzęgami, 3 karabinów ma-

szynowych, kilkanaście ręcznych karabinów maszynowych i 60 jeńców. Wywiady lotnicze stwierdziły znaczne transporty bolszewików w Mierzynce. Wypad bolszewickich oddziałów na Nowokonstantynów odparto krwawo. Na Wołyniu zaatakowały sowieckie oddziały Sławetno. Akcja ta zakończyła się w ogniu obrońców. Oprócz drobnych utarczek patroli nie zaszły żadne zmiany. Na południe w rejonie Szapilsk z niesłabnącą intensywnością prowadzone ataki nieprzyjacielskie odparto silnym ogniem artyleryjskim. Na wschód od Mozyrzu nasze oddziały wypadowe dotarły do Chojnik, rozbijając koncentrujące się oddziały bolszewickie. W rejonie rzeki Sławetny nasze wojska w świetnie przeprowadzonej akcji wypadowej zniesły świeżo tam przybyły 57 pułk piechoty bolszewickiej, biorąc licznych jeńców, oraz zdobywając karabiny maszynowe, tabory pułkowe i kancelaryjne. Pierwszy zastępca szefa sztabu generalnego Kuliński, pułkownik.

Pogłoski o dymisji min. Patka.

Warszawa (tel. M.). W warszawskich sferach politycznych powtarzają się coraz bardziej uporczywe pogłoski o mającej nastąpić dymisji ministra Patka. Minister Patek czuje się podobno zniechęcony brutalnością ataku prasy narodowo-demokratycznej, która w walce z ministrem posługuje się wszelkimi środkami. Ostateczna decyzja w tej sprawie ma nastąpić jeszcze przed plenarnym zebraniem się Sejmu.

Przyjazd niemieckiego charge d'affaires do Warszawy odroczony.

Warszawa (tel. M.). Wasz korespondent warszawski upoważniony jest do zaprzeczenia kolportowanej przez pewne dzienniki wiadomości, jakoby niemiecki charge d'affaires, hr. Oberndorf przybył już do Warszawy. Podobno hr. Oberndorf zachorował, z powodu czego wyjazd jego do Warszawy został odroczony.

Konsul niemiecki w Poznaniu.

Warszawa (tel. M.). Generalnym konsulem niemieckim w Poznaniu mianowany został b. niemiecki konsul we Władawostoku, dr. Stobbe.

Sir Tower w Warszawie.

Warszawa. (PAT) Dzisiaj o godzinie 9.30 rano przybył do Warszawy sir Reginald Tower. Towarzyszyli mu: pułkownik Stuart i kapitanowie Charley i Tower. Na stacji przyjął wysokiego komisarza ententy poseł angielski w Warszawie, dyrektor protokołu ministerstwa spraw zagranicznych hr. Przeździecki i dyrektor departamentu prawno-administracyjnego ministerstwa spraw zagranicznych p. Ciszowski. Sir Reginald Tower zabawi w Warszawie 3 do 4 dni. Zamieszka u posła angielskiego. Sir Reginald Tower będzie przyjęty dzisiaj o godzinie 4-tej u prezydenta ministrów, o godz. 5 u p. marszałka Sejmu, o godz. 6 u p. ministra spraw zagranicznych.

Zywność z Ameryki do Polski nadeszła do Gdańska.

Gdańsk (PAT). Przedwczoraj i wczoraj nadeszły z Ameryki do portu w Gdańsku 4 okręty, naładowane żywnością, przeważnie mąką dla Polski. Na jutro zapowiedzianym jest przybycie dwóch dalszych okrętów z żywnością a także z mąką dla Polski. Wobec przepiętienia wszystkich składów, pozostających do dyspozycji tutejszych władz polskich, znaczną część zapasów musiano złożyć na wybrzeżu.

Polska przystąpiła do konwencji berneńskiej w sprawie ochrony literatury i sztuki.

Paryż. (PAT) Urzędowy dziennik donosi, że Polska przystąpiła do konwencji berneńskiej, stworzonej dla międzynarodowej ochrony dzieł literatury i sztuki.

Demonstracje aprowizacyjne we Lwowie.

Lwów (tel. M.). Wybuchły tu znów demonstracje na tle aprowizacyjnym. Tłumy kobiet i dzieci obiegły magistrat, poczęły szturmować do gmachu, w którym wybito kilka szyb. Zawezwałe oddziały policji zaprowadziły porządek.

Przyczyną demonstracji jest brak maki i ziemniaków. Jak się dowiadujemy, Warszawa z przyznanego kontyngentu nie przysłała do Lwowa ani piątej części. Prezydent Neumann wyjechał w tej sprawie do Warszawy.

Rugi czeskie w Zagłębiu Karwińskim nie ustają.

Cieszyn (PAT). Sytuacja w Zagłębiu zaczyna się znów zaostrzać. Rugi robotników polskich przybierają coraz szersze kręgi. Z Prusowa donoszą, że sporządzono tam na szybie listę, na której umieszczono nazwiska 27 górników polskich. Delegacja czeska oświadczyła im dnia 14 b. m., że do 24 godzin mają opróżnić swe mieszkanie, gdyż w przeciwnym razie nie ręczy za to, co się z nimi stanie. O charakterystycznym fakcie oficjalnego uznania terroru czeskiego donoszą z Łazów: Do kierownika koksowni tamtejszej, dra Schwarza, zgłosili się z powrotem do pracy Julian Bobiel i Józef Piątek, którzy w koksowni pracowali przez 15 lat. Dr. Schwarz obu nie przyjął, lecz oświadczył im, aby się na-przód wystarali o pozwolenie na przyjęcie w czeskim Komitecie plebiscytowym w Orłowej.

W Cieszynie wybuchł strajk robotników miejskich. Cieszyn (PAT). We czwartek po południu wy-

buchł w Cieszynie niespodziewanie strajk robotników miejskich, który ogarnął gazownię, elektrownię i inne przedsiębiorstwa, a pośrednio dotknął drukarnie i cały przemysł w mieście. Powodem strajku były żądania gospodarczej natury i sprawa strzelnicy miejskiej, której przełożenie do gminy, mimo uchwały Wydziału gminnego, nie chce oddać organizacyi robotniczej. Co do żądań poprawy płacy, to robotnicy domagają się podwyżki 80 do 100 procent. Wczoraj obie sprawy miały być załatwione na posiedzeniu Wydziału gminnego, jednakże burmistrz Camrat posiedzenie to z niewiadomych powodów odłożył, co wywołało w kołach robotniczych wielkie wzburzenie i przyczyniło się do zaostrzenia sytuacji. Dziś wieczorem w całym mieście nie było światła elektrycznego, co z powodu braku nafty i świec dawało się bardzo odczuwać.

Na Orawie i Spiszu szaleje dalej terror czeski.

Nowy Targ (PAT). Pozostająca na Orawie żandarmeria czeska dopuszcza się nadużyć i gwałtów wobec polskiej ludności, lekceważąc widoczną obecność przedstawicieli koalicji. Podobnie jak na Spiszu, Czesi robią wykazy i spisy tych osób, które z okręgu namiestowskiego przybyły do Nowego Targu uchodźców. W Zubrzycy dokonała żandarmeria rewizji w poszukiwaniu za polskimi odeszwami. Przy tej sposobności skonfiskowano jednemu z gospodarzy 80 niestemplowanych koron. Jest to jaskrawe nadużycie, wobec neutralizacyi terenu plebiscytowego. Orawiacy, przychodzący z jarmarków i targów małopolskich, skarżą się na graniczną straż i żandarmów, którzy przetrząsają koszyki i plecaki, rzekomo poszukując luksusowych towarów, w istocie jednak dopytując się o polskie

druki. Na Orawie, od chwili przybycia wojsk koalicyjnych nie zmieniło się nic, tylko w Jablonce Orawskiej panuje większy spokój, gdyż Czesi lękają się zdecydowanego na wszystko nastroju tamtejszej ludności. Największy terror panuje w okręgu namiestowskim. Ostatniej niedzieli rozeszła się w Namiestowie pogłoska, że przybędą na wiec działy polscy z Jabłonki. Czesi zmobilizowali znaczne zastępy żandarmów, których ukryto po domach prywatnych, przebranych po cywilnemu, oraz różne ciemne osobniki, mające przepędzić pałkami zgromadzenie. Należy dodać, że żadnego wogóle wiecu Polacy na ten dzień nie zapowiadali i nie mieli urządzić. Rozgoryczenie ludności wzrasta z dnia na dzień. Oprócz dotychczasowych 107 żołnierzy francuskich nie przybyły na Orawę i Spisz obiecywane nowe siły.

Po likwidacyi konfliktu anglo-francuskiego.

Millerand o sojuszu z Anglią i stosunku do Niemiec.

Lyon. (PAT) Millerand po swej mowie w Izbie oświadczył wobec zastępcy Reutera: Zataj dyplomatyczny między Francją a Anglią, którego znaczenie przesadzono, został obecnie w zupełności załagodzony. Trudności były tylko przejściowe i polegały tylko na różnicy poglądów na środki, jakich należy się chwycić, celem przeszkodzenia niszczeniu kopalni obszarów Ruhr. Znaczenie sojuszu Francji z Anglią jest ogromne. Sojusz ten jest konieczny dla zapewnienia wykonania traktatu wersalskiego. Jest wiele problemów we wszystkich częściach świata, których rozwiązanie zależy od pokoju ogólnego. Problemy te mogą być rozwiązane tylko przy szczerem współpracownictwie obu krajów. Rozumiemy dobrze, że trzeba pomagać w przywracaniu równowagi gospodarczej w Niemczech. Gotowi jesteśmy do pomocy, Niemcy jednak muszą się okazać gotowymi do wykonania traktatu, który podpisali we Wersalu. Millerand zakończył oświadczeniem, że obecnie porozumienie francusko-angielskie jest pełniejszym, niż kiedykolwiek.

Ambasador angielski w Paryżu weźmie udział w konferencji ambasadorów.

Paryż (PAT). Ag. Havasa podaje: Ambasador angielski w Paryżu, lord Derby, otrzymał od swego rządu polecenie, aby uczestniczył w przyszłej konferencji ambasadorów i w dyskusjach nad wszystkimi sprawami, które będą na porządku dziennym.

Delegaci francuscy jadą do San Remo.

Wiedeń (PAT). Biuro koresp. donosi z Paryża: Jak podaje „Temps” z San Remo, Millerand i Foch przybędą do San Remo w sobotę wieczorem.

O czym radzić będzie konferencja w San Remo.

Lyon (PAT). „Times” podaje, że na konferencji w San Remo omówione będą wypadki w Niemczech i kwestya Adryatyku. W końcu będą ustalone warunki pokoju z Turcją.

Anglia żąda usunięcia „Reichswehry” w Zagłębiu Ruhry.

Lyon (PAT). Lord Curzon zażądał bardzo energicznie od pełnomocnika niemieckiego w Londynie przyspieszenia ewakuacyi Zagłębia Ruhr z wojsk Reichswehry.

Prowokacyjny strajk biurokracyi niemieckiej na Gór. Śląsku.

Bytom (PAT) Strajk urzędników sądowych z powodu wydalenia prokuratora Tippera rozszerzył się na cały Górny Śląsk. Sędziowie załatwiają tylko sprawy nagłe. Urzędnicy pocztowi wydali manifest, w którym solidaryzują się ze stanowiskiem urzędników sądowych i grożą strajkiem generalnym na wypadek, gdyby żądania ich nie zostały uwzględnione. Urzędnicy kolejowi pragną się także przyłączyć do strajku. Żądania ich mają jednakże charakter polityczny, bo najważniejszym ich postulatem jest to, aby okólników kolejowych nie drukowano także w języku polskim, jak to nakazywał Komisyj plebiscytowa. Urzędnicy policyjni obradowali nad ewentualnem przyłączeniem się do strajku.

Wczoraj odbyło się zebranie urzędników policyjnych dyrekcyi katowickiej, do konkretnych uchwał jednak nie przyszło, gdyż urzędnicy rodu Górnoszlazacy oświadczyli się przeciw strajkowi. Wogóle strajku domagają się tylko funkcjonariusze pochodzący z Niemiec. Charakterystycznym jest, że w zebraniu brali udział także delegaci Sicherheitswehry, którzy oświadczyli się bezwarunkowo za strajkiem. Ostatecznie sprawa przedstawia się tak, że urzędnicy niemieccy pocztowi, kolejowi, policyjni i celnicy czekają na dalsze rozkazy z Berlina, skąd przychodzą wszelkie hasła do wywołania niepokojów na Górny Śląsku.

Ludność polska Gór. Śląska przeciw strajkowi generalnemu.

Bytom. (PAT) Wobec zamierzonego przez Niemców strajku generalnego, który zamierza ją oni rozpocząć dn. 15 kwietnia, wydana została odezwa polskiego komisaryatu plebiscytowego dla Górnego Śląska, Narodowego stronnictwa robotniczego, Polskiej Partii Socjalistycznej, Zjednoczenia zawodowego polskiego i chrześcijańskiego zjednoczenia ludowego. Odezwa przedstawia, że strajk skierowany jest przeciw komisji międzysojuszniczej i przeciw ludności polskiej, dlatego też wzywa ludność polską do uświadomienia tegoż zamachu niemieckiego na Górnym Śląsku.

Prowokacje niemieckie w Opolu.

Bytom. (PAT) Dnia 13 bm. o godzinie 8 i pół wieczorem przyszło w Opolu do starcia między Niemcami i żołnierzami francuskimi. Poprzedniego dnia robotnik niemiecki sprowokował żołnierza francuskiego. Wynikła bójka. Niemcy zebraли się dnia 13 bm. na przedmieściu Opola i uchwalili protest przeciwko Francuzom. Następnie udali się w pochodzie na rynek, gdzie napadli na posterunek wojskowy. Przyszło do strzelaniny. Kilku Niemców i żołnierzy francuskich jest rannych.

Pruscy ajenci na G. Śląsku nawołują do pogromu żydów.

Sosnowiec. (PAT) Pisma górnośląskie drukują

ją odezwę polskiego komisaryatu plebiscytowego w Bytomiu przestrzegającą ludność przed agentami niemieckimi, chodzącymi od domu do domu i wzywającymi do pogromów żydów.

Hakatyści gdańscy szczują!

Gdańsk. (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej przyszło do burzliwych zajęć z powodu ataków, jakie podnoszono przeciwko Polsce. Szczególnie uskarżali się mówcy na pobieranie od władz opłat za wizy paszportowe na rzekome utrzymanie kolei i za wizy graniczne. Niezawisły socjalista Rahn wystąpił w obronę Polaków zaznaczając, że nie należy czynić Polskę odpowiedzialną za wszystkie niemiłe zajścia i nie należy utrudniać stosunków między Polską i Niemcami w Gdańsku. Mówca stwierdził, że Polacy zostali na tem posiedzeniu obrażeni i obrzuceni obelgami.

W obronie polskiego duchowieństwa na Pomorzu.

Gdańsk (PAT) „Gazeta Gdańska“ w dłuższym artykule występuje w obronie duchowieństwa polskiego na Pomorzu i wskazuje na usunięcie księdza Laskiego, wikarego Tucholska, którego usunął proboszcz tejże parafii znany hakatysta ksiądz Wagner, dlatego że ksiądz Laski wydał mu się niewygodnym z powodu zbyt dobrego charakteru polskiego. Gazeta apeluje do rządu polskiego, by nie pozwolił na takie traktowanie zasłużonych księży polskich prześladowanych przez hakatystów.

Minister skarbu przeczy zamiarowi znacznej dewaluacji marki przy wprowadzeniu złotych polskich.

Warszawa (PAT) Min. skarbu komunikuje: W prasie pojawiają się wiadomości, że ministerstwo skarbu zamierza w najbliższym czasie wprowadzić złote polskie na podstawie bardzo znacznej dewaluacji marki. Otóż należy stwierdzić, że zasadniczo reforma walutowa nie jest jeszcze dojrzała i jest tylko przedmiotem różnych rozważań. W każdym razie krokiem przedwczesnym do niej musi być nie dewaluacja marki polskiej, lecz przeciwnie ustalenie i podniesienie jej kursu przez zataśmowanie niepożrebne importu, wzmocnienie eksportu, wydatności podatkowej i powodzenie pożyczki wewnętrznej. Samo mechaniczne zastąpienie marki przez złote po kursie niekorzystnym dla marki nie jest jeszcze przeprowadzeniem reformy walutowej i ministerstwo skarbu nie zamierza jej od tego rozpoczynać.

Projekt ustawy o amortyzacji asygnat poprzedniej pożyczki państwowej.

Warszawa. (PAT) Ministerstwo skarbu wniosło do Rady ministrów projekt ustawy w sprawie amortyzacji asygnat poprzedniej pożyczki, płatnych z dnem 1 maja 1920. Projekt ten przyznaje znaczne uprzywilejowanie tym posiadaczom, którzy asygnaty zamienią na nowe pożyczki, mianowicie przy zmianie będzie się liczyło za 100 marek 120 marek, za 100 koron 85 marek, za 100 rubli 216 marek. Przy notach w gotówce asygnaty koronowe będą wpłacone w markach, po urzędowym kursie przeliczane asygnaty rublowe po 200 za 100.

Pozatem poczynione będą starania, by usunąć niedogodności, na które w braku kuponów przy poprzedniej pożyczce napotykała zapłata zaległych procentów.

Układ kompensacyjny polsko-czeski.

Warszawa (PAT) W dniu 12 marca br. doszło w Pradze do porozumienia między polskim a czeskim rządem w sprawie wzajemnych dostaw kompensacyjnych. Umowa ma za podstawę dostawę ze strony polskiej produktów ropo-nych ilości około 2.000 cystern, oraz ropy około także 2.000 cystern. Ilości te są częścią kontyngentu zakontraktowanego jeszcze w sierpniu roku ubiegłego, a wskutek trudności transportowych przez Czechów niepodjętego. Dla tych nieodebranych ilości ustalono nową wyższą cenę. Dostawa, względnie odbiór ma być uskuteczni-ony w ciągu trzech miesięcy od dnia ratyfikacji umowy przez rząd polski. Wzajemnie za to zobowiązał się rząd czeski do dostarczenia w tym samym czasie do wysokości pełnej tj. 160 milionów koron towarów kompensacyjnych, a mianowicie: wszelkie w Czechosłowacji fabrykowane artykuły potrzebne do przemysłu naftowego, materiały i przyrządy elektrotechniczne, instalacje

budowlane i elektryczne środki wybuchowe dla kopalń, maszyny i narzędzia rolnicze, chemikalia, papier, szkło, materiały chirurgiczne i apteczne, kotły fabryczne i maszyny, konstrukcje żelazne, części maszyn, wyroby żelazne i stalowe, tkaniny, nasiona, obuwie, automobile ciężarowe. Natomiast 5% towarów, otrzymanych z Czech będzie przeznaczonych dla przemysłu naftowego. Rozliczenie kompensat będzie ukończone w ten sposób, że ministerstwo przemysłu i handlu zaliczać będzie poszczególne transakcje na umowę kompensacyjną i zawiadamiać o tem czeski urząd kompensacyjny, który zobowiązany będzie dostarczać odnośne pozwolenia wywozu. W ten sposób strona polska ma prawo wyboru jakości i wzajemnego stosunku ilościowego wyżej wymienionych towarów. Polska będzie miała również prawo zaliczania na poczet umowy towarów w umowie nie wymienionych, a będących w handlu czecho-słowackim. Rząd czeski nie ma prawa nakładania na towary kompensacyjne żadnych opłat, ani podatków

eksportowych. Rozliczanie odbywać się będzie w walucie czeskiej, zapłata zaś za towary za pośrednictwem sekcji handlowej ministerstwa przemysłu i handlu w Warszawie, oraz w kancelaryi rozrachunkowej czesko-polskiej umowy kompensacyjnej w Pradze. Dnia 24 marca br. umowa została przez ministerstwo przemysłu i handlu oraz przez ministerstwo skarbu ratyfikowana i z tą chwilą staje się dla obu stron obowiązującą.

Kursa dewiz w Zurychu.

Zurych 15 b. m. Kursa dewiz: Berlin 9, poprz. 10'50, Holandia 207'25, poprz. 216, Nowy Jork 556, poprz. 549, Londyn 22'15, poprz. 21'80, Paryż 36, poprz. 32, Mediolan 26'50, poprz. 22'25, Bruksela 38, poprz. 34'75, Kopenhaga 103, poprz. tak samo, Stockholm 122, poprz. 121, Chrystiania 109'50, poprz. 110, Madryt 99'50, poprz. 96'50, Buenos Ayres 245, poprz. 240, Praga 9, poprz. 9'25, Zagrzeb 3'45, poprz. 3'40, Kraków 2'35, poprz. 2'30, Budapeszt 2'70, poprz. 2'80, Wiedeń 2'75, poprz. 2'85, noty koronowe austr. stempl. 2'70, poprz. 2'90.

Kursa dewiz w Wiedniu.

Wiedeń (15 b. m.). Kursa w wolnym obrocie z dnia 14 b. m.: Zagrzeb 1'35—1'45, korony stemplowane 100—115, Praga 325—340, Warszawa marki polskie 130—144, nowe noty dyktarowe 575—625.

Aresztowanie fałszerza banknotów czeskich we Lwowie.

Lwów. (Tel. M.) Policja wykryła sprawców fałszowania stukoronówek czeskich. Aresztowano w Dolinie niejakiego Edera, który fałszyfikaty puszczał w obieg. Rząd czeski wyznaczył za ujęcie fałszerzy 100.000 kor.

Czeska odpowiedź na notę sowietów.

Praga (PAT). Czeskie biuro prasowe donosi: Minister spraw zagranicznych Benes odpowiedział na notę pokojową Czicherina jak następuje: Wkrótce pozwolę sobie przesłać panu zbiór dokumentów, dotyczących sprawy pokoju, oraz przybędą nasi pełnomocnicy, którzy porozumieją się z władzami rosyjskimi w sprawach, dotyczących obywateli czeskich, przebywających w Rosji, oraz w sprawach przyszłych wzajemnych gospodarczych stosunków między obu krajami. Misja ta ustali także, jakie jeszcze kwestye muszą być uregulowane w traktacie pokojowym. Rząd czesko-słowacki spodziewa się, że krok jego wyjdzie na pożytek obu krajom.

Rząd zapowiada, że „PAT“ będzie instytucją półoficyjalną.

Warszawa. (PAT) Wydział prasowy Prezydium Rady ministrów komunikuje: W kilku dziennikach wyrażone zaniepokojenie z powodu ewentualnego przeistoczenia Polskiej Agencji Telegraficznej w zakład prywatny. Pojawili się obawy, że w ten sposób informowanie opinii publicznej mogłoby być zmonopolizowane w ręku jednego stronnictwa. Jesteśmy upewnieni do oświadczania, że w razie przeobrażenia P. A. T. w przedsiębiorstwo półoficyjalne na wzór agencji w państwach zachodnich (jak agencja Havasa, Reutersa, Wolffa i agencja Stefani), rząd zastrzeż sobie oczywiście nie tylko bezpośredni nadzór, całą instrukcję, ale nadto, co się samo przez się rozumie, daleko sięgającą ingerencję w działy informacji politycznych, krajowych i zagranicznych.

Wiadomo powszechnie, że pod tym względem w praktyce między stosunkiem rządu do agencji półoficyjalnej a stosunkiem do agencji urzędowej niema istotnej różnicy.

Zamiar zmiany dotychczasowego czysto-urzędowego charakteru PAT wypłynął wyłącznie z pobudek celowości. Dotychczasowe oświadczenia w Europie i w Ameryce dowiodły, że łatwiej osiąga się należyta sprawność tego rodzaju instytucji i prędzej rozszerza się ich wpływ i pole działania, skoro odejmie im się cechę urzędu państwowego w ścisłym znaczeniu słowa. Także nawiązanie odpowiedniego opartego na wzajemności usług stosunku z wielkimi agencjami świata, napotyka wtedy znacznie mniejsze trudności.

Skoro się uwzględni powyższe motywy, to łatwo dojść do przekonania, że o oddaniu agencji w ręce jakiegokolwiek stronnictwa politycznego nie może być mowy.

WYKONSTW ZASTĘPSTWO
FABRYK AUTOMOBILI**FIAT**

w Turynie (Włochy).

Benzyna, nafta, oliwa, smary.

**AUTOMOBILE OSOBOWE,
CIĘŻAROWE. OMNIBUSY.
ŁÓDZIE MOTOROWE.**Wyroby gumowe, pneumatyki, gumy
pełne, płyty gumowe.**ESHAPE****SPOŁKA HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA**
z ograni. poręką**Kraków, ul. Pijarska 4**
Telefon 3476.**FILIE:** WARSZAWA - LWÓW - GDAŃSK
TORUŃ - KATOWICE - WILNO**KORRESPONDENTA**biegłego i wyrobionego pi-
smem przyjmuję zez. Oferty
pisemne lub osobiste. 993
Handel naczyń kuchennych. Al-
bin Jaworski, Kraków, Rynek 24.**Buciki męskie**nr. 40 i 43 nowe do sprze-
dania. Zgłoszenia do Admin.
Gońca Kraś. Karmelicka 16.
984**Pokój z kuchnią**do wynajęcia. Zgłoszenia z po-
daniem warunków pod „Dys-
krety” do admin. Gońca. 989**SKRADZIONO** mi dokumenta
z wolnienia od wojska na
nazwisko Rubin Hönig przy-
należny do Tarnowa. Doku-
menty te są nieważne. 990**Sita druciane,**włosienne, a także same sia-
tki i drut do nabycia w han-
dlu Israela Ch. Fieblicha w Rze-
szowie. 910**Zakład kąpielowy Żegiestów**oddą w przedsiębiorstwo tegoroczne inwestycje.
Oglądać na miejscu.

Wynajmie na sezon: lokale sklepowe i restauracyjne.

Poszukuje personelu kąpielowego, hotelowego pierw-
szorzędnej wartości. Tylko zdolni i renomowani reflektanci
mogą się zgłaszać.

Informacji udzieli Stanisław Szczepański, Kraków, Pańska 5.

W. H. SELINGER i M. ZUGHAFT

Kraków, Librowszczyzna 4

**SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH
I ELEKTROTECHNICZNYCH**

polecają do natychmiastowej dostawy ze składu:

Kosa do pasów od 160—800 gr.

Pasy konopne, szpagatowe z sierści wielbłądziej
i skórzane od 25 mm. wzwyż.

Węże gumowe z wkładkami i bez.

Płyty uszczelniające: Moorit i Ledrit.

Taśmy gumowe do włączów.

Nici asbestowe, świdy spiralne.

Przewody elektryczne. 986

NOWE I UŻYWANE**AUTOMOBILE**osobowe i ciężarowe, pneumatyki no-
we wszelkich dymensyj, przerabiane
maszyny i narzędzia wszelkiego rodza-
ju, motorowe pługi i wszelkie naprawy
automobilowe dosiarczają 227**Inż. H. LIČKA & A. TESARZ**

MORAWSKA OSTRAWA. Telefon 881/II.

BUCIKI PŁOCIENNE

czyści dobrze „Pumitol” (kamień).

Do nabycia w składach i perfumeryach.

Cena 5 Marek.

Sprzedaż hurtowna

SKŁAD FABRYCZNY CENTRALNEGO AMBULATORIUM

Kraków, Sienna 12. 958

B. ARMATOWICZ

Jubiler

Kraków, Rynek gł. 17,

poleca swój bogato zaopatrzony magazyn wyrobów zło-
tych i srebrnych. Kupuje złoto i srebro oraz kamienie.
Srebro stołowe na składzie. Przyjmuje wszelkie zamiany
i reperacje. 22**NOWO OTWORZONA****HURTOWNIA TOWARÓW
BLAWATNYCH****GDANSK**JAN SOLTYS I S-KA
Kraków, Rynek 26, róg ul. Wiślanej

P. T. Kupcom, Składnikom i Kółkom Rolniczym:

Piłta, Zefiry, Perkale, Zagi, Kłoty, Inlety, Chustki,
Podczochy, Skarpetki, Bielizna, Sznurowadła, Nici itp.

po cenach najniższych.

Wydawca: W zastępstwie Spółki Wyd. „Goniec” J. Konarski. — Redaktor odpow.: Jan Stankiewicz. (Tel. 2124). — Druk. Ludowa w Krakowie.

BANK ZIEMSKI DLA KRESÓW**TOWARZYSTWO AKCYJNE**wypłaca na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia akcyonariuszów
z dnia 27 marca 1920**resztę dywidendy za I-szy okres administracyjny**
(od 25 lutego 1918 do 21 grudnia 1919)

za zwrotem kuponów Nr. 1 i 2 w wysokości

K 32— od akcyi.O ile zaliczka uchwalona w roku 1919 nie była podjęta, wypłaca
się kwotę**K 48— od akcyi.**Wypłatę dywidendy dokonuje kasa Banku w Łańcutcie, jak również
kasy Banku Przemysłowego dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z W. Ks.
Krakowskiem we Lwowie i w filiach tegoż Banku w Krakowie, Krośnie,
Rzeszowie, Drohobyczu i Borysławiu, oraz Towarzystwa oszczędności
i zaliczek w Cieszyźnie.

Łańcut, w kwietniu 1920.

Dyrekcya.

Kursa maturalne i uzupełniające**„MATURA”, Kraków, ul. Grodzka 32/II.**(Kierownik fachowy przyjmuje od godz. 3—4; w niedzielę
i święta od 11—12. Sekretaryat czynny od 9—1 i od 3—8,
w niedzielę i święta od 10—12).

- I. Kursa gimnazjalno-realne.
- II. Kursa seminaryjne.
- III. Kursa wydzielone dla P. T. Nauczycielstwa.
- IV. Kursa dla reprobowanych.
- V. Kursa przygotow. do egz. z kl. V i VI szkół średnich.
- VI. Lekcje indywidualne i zbiorowe.
- VII. Kursa korespondencyjne dla wszystkich powyższych grup,
wprowadzone przez nasz zarząd po raz pierwszy w Polsce,
przygotowują za pomocą miesięcznych instrukcji i sprawo-
zdań z przebiegu nauki na kursach zbiorowych. Próbną
lekcję bezpłatnie.

Uczą profesorowie krakowskich szkół średnich i semi-
naryjów nauczycielskich.

Informacja i prospekt bezpłatnie.

Kalendarik t: Najbliższe kolokwium od 10—12 maja. Kurs
repetytoryjny zbiorowy rozpocznie się 31 maja. W toku orga-
nizacji kursa wakacyjnej. 926Już otrzymaliśmy i oferujemy do na-
tychmiastowej dostawy**nasienie koniczu czerwonego, bia-
łego, łubinu żółtego, seradelli,
buraków i różne nasiona ogrodowe**za gotówkę z góry, jak długo zapas
starczy.**POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE S. A.**

Kraków, ul. Sławkowska 1. 985

Guma do wycierania**z marką Lew
jest najlepszą.**Należy baczną zwrócić
uwagę na markę ochronną.

640

KUPIMY większą ilość beczek benzyno-
wych (200-litrowek). Zgłosze-
nia pod „Sas” do Administracji Gońca Kra-
kowskiego, ulica Karmelicka 16. 959**Stróża nocnego**przyjmie natychmiast Bank Hipoteczny w Kra-
kowie do swoich Składów przy ul. Zaczysze 9. In-
walidzi wojsk polskich mają pierwszeństwo. 970**Zadajcie tylko najlepszego mydła
toaletowego przetłuszczonego****„SPEIK”**

406

Z FABRYKI „MAGNOLIA”oraz mydła toaletowe: „Liliowe mleczne”,
„Ewa”, „Magnolia”, „Perfumeryjne”, „Ko-
smos-Magnolia”, zawieraj. 80% tłuszczu,
pastę do zębów marka „Ewa”, pastę do
podłóg marka „Ewa”.

Reprezentacja na Małopolskę i Śląsk Cieszyński:

A. J. Lewiński, Kraków, Starowiślna 35.

**SERADZIE
ŁUBIN**

906

WYKŁ w partyach wagonów.poleca Warszawską Spółkę Rolniczo-Handlową
„ZIARNO” w Warszawie, Płasia 2, tel. 738-84.**Ważne dla P. T. Kupców!** Wagi stołowe
i dzia-
słotne, ciężarki żelazne i mosiężne przyjmuje do re-
gulowania przed odcenowaniem. Zarazem wszelkie
roboty w zakresie ślusarstwa wchodzące wykonuje
szybko i rzetelnie 975**Pracownia ślusarska Juliana Chomika**
w Krakowie, ul. T. Kościuszki I. 2, Dz. XII.**DREWNIANE KOŁA PASOWE**

od 160 do 180 mm. średnicy polecają

W. H. SELINGER i M. ZUGHAFT Skład artykułów technicznych i elektrotechnicznych
Kraków, ul. Librowszczyzna 4. 994